

інклюзивного розвитку регіону. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки: журнал*. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. № 3 (23). С. 136-142.

УДК: 351.88

**АДАПТАЦІЯ СИСТЕМИ МІСЦЕВОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ ДО
ВИКЛИКІВ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ
ADAPTATION OF THE LOCAL SECURITY SYSTEM IN UKRAINE TO
THE CHALLENGES OF A FULL-SCALE INVASION**

Курепін Вячеслав Миколайович,
канд.екон. наук, доцент, доцент кафедри методики професійного навчання,
Миколаївський національний аграрний університет,

Миколаїв, Україна;

Kurepin Viacheslav

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of
Vocational Training Methodology

Mykolaiv National Agrarian University,

Mykolaiv, Ukraine

kypins@ukr.net

ORCID ID:0000-0003-4383-6177

Військовий стан в Україні суттєво трансформував ситуацію в територіальних громадах, продемонструвавши обмеженість традиційних моделей гарантування безпеки в умовах активних бойових дій, масштабного внутрішнього переміщення населення та деструкції критично важливої інфраструктури. Такі умови висвітлили наявність системних дисфункцій, які потребують комплексного реагування та переосмислення усталених підходів до безпеки.

До повномасштабної збройної агресії безпекові ініціативи переважно зосереджувалися на забезпеченні громадського порядку, запобіганні правопорушенням та реалізації базових заходів цивільної захисту. Однак нові воєнні реалії актуалізували необхідність розширення змісту поняття «безпека» та розроблення принципово нових механізмів її підтримання. Відбулася глибока структурна модернізація безпекових політик, а також розширення кола суб'єктів, залучених до їх формування та реалізації [2, с. 277].

Особливо виразними ці зміни стали у прифронтових та деокупованих громадах, де органи місцевого самоврядування опинились перед безпрецедентними управлінськими та гуманітарними викликами. Фахівці у сфері цивільної захисту наголошують, що трансформація стосується не лише формальних процедур, а й концептуального переосмислення самої сутності безпеки: від вузького розуміння фізичного захисту до інтегрованого підходу, що охоплює соціальну згуртованість, психологічну стійкість та інформаційну безпеку.

Відчутною тенденцією стало значне підвищення пріоритетності безпекових питань у стратегічному розвитку територіальних громад [4, с. 787]. Після початку повномасштабного вторгнення спостерігається докорінна зміна ставлення органів місцевого самоврядування до питань безпеки, що підтверджується, зокрема, аналізом місцевих бюджетів: частка видатків на безпекові програми в середньому зросла на 150-200% порівняно з довоєнним періодом. Активізувалися процеси пошуку нових, у тому числі технологічно-інноваційних, підходів до організації безпеки.

Зростає усвідомлення необхідності комплексного бачення безпеки, яке інтегрує як фізичні, так і соціальні її складники [1, с. 685]. У низці громад формуються спеціалізовані структурні підрозділи та вводяться відповідальні посади на рівні керівництва, що свідчить про інституціоналізацію безпекових функцій. Фіксується якісний зсув у плануванні безпекових заходів, з орієнтацією на превентивність та довгострокове управління ризиками.

Позитивною динамікою є також готовність громад до розширення міжмуніципальної співпраці у сфері безпеки, що сприяє координації ресурсів та кращому реагуванню на загрози. Крім того, посилюється залученість громадськості до обговорення та прийняття рішень у безпековій сфері, що відображає поступове зміцнення культури партисипативного управління.

Війна актуалізувала потребу в комплексному баченні безпеки, що виходить за межі традиційного фокусування [3, с. 222] на фізичному захисті та охоплює соціальні, психологічні та інформаційні виміри. Посилення ролі

місцевого самоврядування, зростання інституційної спроможності громад та зміна структури бюджетних пріоритетів свідчать про формування нової парадигми локального управління безпекою.

Констатуємо, адаптація системи місцевої безпеки в Україні до викликів повномасштабного вторгнення засвідчує глибоку трансформацію підходів до управління ризиками та забезпечення стійкості територіальних громад. Зростання уваги до превентивних заходів та довгострокового планування відображає переорієнтацію від реактивних до проактивних механізмів протидії загроз.

Список використаних джерел

1. Іваненко В. С. Взаємодія органів державної влади і засобів масової інформації. Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи : матеріали XI міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, ОНЕУ, 10-11 жовтня 2025 р.). Одеса, 2025. С. 684-686. <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/22547>.

2. Курепін В. М., Курепін Д. В., Іваненко В. С. Цивільний захист: навчальний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти. Миколаїв : МНАУ, 2025. 491 с. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/20130>.

3. Сухорукова А. Л., Коваль Є. І. Сучасні інструменти та методи контролю за використанням земельних ресурсів у фермерських господарствах. Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи : матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, ОНЕУ, 10-11 жовтня 2025 р.). Одеса, 2025. С. 221-223. <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/22535>.

4. Сухорукова А. Л., Циганкова Є. О. Надання адміністративних послуг населенню в умовах воєнного стану. Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи : матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, ОНЕУ, 10-11 жовтня

2025 р.). Одеса, 2025. С. 786-788.
<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/22548>.

УДК: 352.07

**БІЗНЕС ЯК КАТАЛІЗАТОР МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ:
УДОСКОНАЛЕННЯ БІЗНЕС-ІНФРАСТРУКТУРИ ТА СЕРВІСІВ
BUSINESS AS A CATALYST OF LOCAL DEVELOPMENT: IMPROVING
BUSINESS INFRASTRUCTURE AND SERVICES**

Курепін Вячеслав Миколайович,
канд.екон. наук, доцент, доцент кафедри методики професійного навчання,
Миколаївський національний аграрний університет,

Миколаїв, Україна;

Kurepin Viacheslav

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of
Vocational Training Methodology
Mykolaiv National Agrarian University,
Mykolaiv, Ukraine

kypins@ukr.net

ORCID ID:0000-0003-4383-6177

Розвиток є неперервним процесом трансформації та удосконалення стану певного суб'єкта, що супроводжується підвищенням рівня його якісних характеристик, сформованих внаслідок накопичення відповідних кількісних змін. У контексті територіальних громад місцеве розвиток безпосередньо ототожнюється з категорією «місцевого економічного розвитку», що відображає системну взаємодію економічних, соціальних та інституційних факторів на локальному рівні.

Місцевий економічний розвиток є об'єктивним, складним і багатоаспектним процесом, що охоплює функціонування щодо цілісної соціально-економічної системи, в межах якої відображаються всі ключові сфери суспільної життєдіяльності. Така комплексність зумовлює потребу в застосуванні системних, міждисциплінарних підходів, що передбачають залучення широкого кола фахівців різного профілю, а також узгодження їх професійних позицій, які часто можуть відрізнятися або навіть суперечити одна одній. Кожен експерт, виходячи зі специфіки власної професійної